

عید نوروز سفر نروید مگر با رعایت این نکات!

سفرهای نوروزی آداب خاصی دارد که بهتر است آنها را رعایت کنید.

به گزارش سایت خبری پرسون، صدقه دادن، اقامه دو رکعت نماز از جمله آدابی هستند که در سبک زندگی اسلامی به عنوان آداب سفر شناخته می‌شوند.

سفر کردن یکی از آداب خوبی است که ایرانی‌ها در تعطیلات عید نوروز از آن استقبال می‌کنند. رسمی که ریشه در آموزه‌های دینی ما دارد و خداوند برکت‌ها و نعمت‌های زیادی را برای آن در نظر گرفته است. در این میان، نکات و آموزه‌هایی در اسلام تعیین شده که قبل از سفر، حین انجام سفر و بعد از آن باید رعایت کرد تا سفری سالم، بانشاط و اسلامی داشته باشیم.

در گفت‌وگویی که با حجت‌الاسلام محمدحسن علایی، کارشناس و پژوهشگر دینی انجام داده‌ایم، این نوع آموزه‌ها را بررسی کرده ایم تا مردم سفری خوب و خداپسندانه را تجربه کنند.

آداب قبل از سفر

هدف عمده افراد از سفر کردن آن است که از تعطیلات خود به خوبی استفاده کنند، خوش بگذرانند و تجربه‌های جدید و مفید به دست بیاورند؛ در عین اینکه از خطر و آسیب دور باشند. طبیعی است که برای رسیدن به این هدف‌ها، فراهم کردن اسباب سفر کفایت نمی‌کند. راهکار اسلام برای رسیدن به این منظور چیست؟

برای اینکه سفری خوب و مورد رضایت خدا داشته باشیم، از خطرات در امان بمانیم و از مسافرت لذت ببریم، باید چند دستور دینی را قبل از انجام سفر انجام بدهیم.

صدقه بدهیم

در کتاب بحارالانوار به نقل از امام صادق علیه السلام روایتی نوشته شده که آن حضرت فرموده‌اند: «مسافرت خود را با صدقه دادن شروع کن؛ چون صدقه دادن سلامت تو را در حین سفر، تضمین می‌کند.» درواقع صدقه در عالم بالا تأثیر می‌کند و باعث می‌شود بعضی اتفاق‌ها عقب بیفتد یا اگر بلایی نازل شد، سر مسافر نازل نشود. عالم بیدار است و چیزی را از یاد نمی‌برد. ما قبل از اینکه سفر نوروزی را شروع کنیم و پا به جاده بگذاریم صدقه می‌دهیم. به این ترتیب خطری حتی اگر از وسط جاده به سمت ما بیاید، از کنارمان رد می‌شود.

حلالیت بطلبیم

مردی خدمت امام کاظم علیه السلام رفت و خواست تا آن حضرت را در سفر همراهی کند. امام علیه السلام از او پرسیدند: «قبل از اینکه کوله‌بارت را ببندی و راهی سفر شوی، از آشنایان حلالیت طلبیده‌ای؟» مرد جواب منفی داد و حضرت با سرزنش به او فرمودند: «اگر می‌خواهی سعادت‌مند باشی، همین حالا سفرت را رها کن و برو از آنها حلالیت بطلب.»

به هر حال خطر همیشه در کمین است. به همین دلیل است که پیشوایان معصوم علیهم السلام بارها توصیه کرده‌اند قبل از اینکه سفرتان را شروع کنید، سراغ دوست و آشنا بروید و حلالیت بطلبید.

دو رکعت نماز بخوانیم

خلوت کردن با خدا قبل از شروع سفر هم از آن آداب خوبی است که پیغمبر اسلام صلی‌الله علیه و آله درباره آن فرموده است: «شخص مسافر برای خانواده‌اش از دو رکعت نمازی که وقت رفتن به سفر به جا آورد و بگوید: "خداوندا خود و خانواده و مال و اولاد و دنیا و آخرت و امانت و پایان کارم را نزد تو به ودیعت می‌گذارم"، چیز بهتری به جا نمی‌گذارد و این سخن را کسی نمی‌گوید مگر آن‌که خداوند آنچه را که خواسته است به او مرحمت می‌کند.»

اگر کسی همین عمل را حتی در طول سفر هم انجام بدهد، از برکت آن بهره‌مند می‌شود.

چمدان را ببندیم

آماده کردن چمدان کار مهمی است. لوازم ضروری هر سفری مشخص است، اما چند مورد است که در کنار پوشاک و خوراک و دارو، بهتر است از یاد نبرید: یک جلد قرآن، یک سجاده کوچک و قبله‌نما جای زیادی نمی‌گیرد. هم در پناه قرآن قرار می‌گیرید و هم در مواقع خاص معطل مهر و سجاده نمی‌مانید. از طرف دیگر در کتاب وسائل الشیعه نوشته شده که هر وقت پیامبر اکرم صلی‌الله علیه و آله به مسافرت می‌رفت، چند چیز را به همراه خود می‌برد: آینه، شانه، مسواک و قیچی.

یکی دیگر از چیزهایی که شاید در سفر به کارتان بیاید، کتاب‌های دینی موبایلی است. این کتاب‌ها در اینترنت وجود دارد و می‌توانید قبل از سفر، آن‌ها را روی گوشی‌تان نصب کنید تا در طول سفر بخوانید.

آداب هنگام سفر

گاهی افراد در حین سفر دچار مشکل و اختلاف عقیده می‌شوند و این اتفاق به خصوص در امور مربوط به تهیه خوراک و لوازم سفر پیش می‌آید. راه حل این مشکل چیست تا همه در طول سفر وحدت رویه داشته و از سفر راضی باشند؟

به هر حال همه چیز در سرعت مجاز در جاده و تنظیم آب و بنزین ماشین خلاصه نمی‌شود. موارد دیگری هم هست که باید در طول سفر یاد افراد باشد. بی‌اعتنایی یا کم گذاشتن درباره یکی از این‌ها می‌تواند مسافرت را به خاطره‌ای بد یا آزاردهنده تبدیل کند.

یک نفر رئیس و مادرخرج باشد

این، یک قاعده اسلامی است. در کتاب کنز العمال هم نوشته شده که پیغمبر اسلام صلی‌الله علیه و آله به مسلمان‌هایی که قصد سفر داشتند، توصیه فرمودند که: «هرگاه سه نفر هم‌سفر شدند، باید از میان خود یک نفر را به عنوان رئیس و سالار خود انتخاب کنند.» دقت داشته باشید که این کار استثنا ندارد. چون هر اندازه که جمعیت هم‌سفرها بیشتر شود، امکان بی‌نظمی و ناهماهنگی هم بیشتر می‌شود. ممکن است هر کسی ساز خودش را بزند و چیزی بخواهد. تعیین رئیس گروه و مادرخرج باعث می‌شود همه هم‌سفرها از یک نفر تبعیت کنند و به این صورت سفر خوشی داشته باشند.

به جاده خاکی نزنید

فکر کردن به راه‌های میان در طول مسافرت خوب است تا مسیر کوتاه‌تر شود، اما راه اصلی را فراموش نکنید و بدون بلد راه وارد جاده خاکی نشوید. شاید این کار باعث شود که چند روز از تعطیلات به هدر برود. پس شک نکنید که همیشه و به خصوص در تعطیلات نوروز، جاده‌های اصلی امن‌تر و مطمئن‌تر از جاده فرعی است.

امام علی علیه السلام هم همین نکته را تأکید فرموده‌اند که علامه مجلسی در بحارالانوار نقل کرده است: «در زمان مسافرت از راه‌های اصلی بروید، هرچند که پیچ و خم داشته باشند.»

سیاحت با عبادت

ذات سفر نوروزی به این است که به مسافر خوش بگذرد و با دیدن طبیعت و نعمت‌های خدا، به او نزدیک شود. پس نماز و عبادت را در طول سفر از یاد نبرید. البته خدا بنا بر حکمت خودش، دستور داده مسافر در طول سفر، نماز را شکسته بخواند و از گرفتن روزه هم معاف باشد. اما نماز شکسته را هم می‌شود به طور جماعت خواند.

در کتاب کنز العمال به نقل از پیامبر اکرم صلی‌الله علیه و آله آمده که: «هرگاه سه نفر هم‌سفر شدید، باید یکی از شما امام جماعت شود؛ و آنکه قرائتش بهتر باشد، به امامت سزاوارتر است.»

البته کارهای مستحبی دیگری هم هست که می‌شود در سفر انجام داد تا خشنودی خدا را بیشتر کرد. یکی از این مستحبات، خواندن نماز شب است. البته لازم نیست که در طول سفر حتماً شب‌ها بیدار بمانید و ۱۱ رکعت نماز را با رعایت کامل آداب به جا بیاورید، اگر چند دقیقه قبل از خوابیدن هم وضو بگیرید و دو رکعت نماز ساده به نیت نماز شب بخوانید هم خدا قبول می‌کند.

همکاری و همراهی

یکی از شرط‌های اصلی برای خوش بودن در طول سفر این است که هر کسی در عین حال که کارهای خودش را انجام می‌دهد، به دیگران هم کمک کند. این مورد آن‌قدر اهمیت دارد که رسول خدا صلی‌الله علیه و آله درباره آن فرموده‌اند: «بزرگ و سرور مردم کسی است که در زمان سفر به آن‌ها کمک کند.»

خوش باشید، طوری که خدا را خوش بیاید

شوخی کردن با هم‌سفرها می‌تواند باعث شود که بیشتر به افراد خوش بگذرد. اما فراموش نکنید که در حین خوشی حرف ناروایی نزنید که خدا و خلق از شما برنجند. پیامبر اسلام صلی‌الله علیه و آله در این مورد توصیه کرده‌اند که: «یکی از نشانه‌های مردانگی در سفر، خوش‌اخلاقی و شوخی کردن است، به شرط آن‌که معصیت خدا در میان نباشد.»

متن دعای سفر معروف

خواندن این دعا در طول سفر، هم برکات زیادی دارد و هم خطرات از افراد دور می‌کند. این دعا می‌توان در آغاز و یا در طول سفر خواند:

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْتَوْدِعُكَ الْیَوْمَ

خدایا من خود را در این روز به عنوان ودیعت به تو سپردم

نَفْسِیْ وَ اَهْلِیْ وَ مَالِیْ وَ وَلَدِیْ وَ مَنْ کَانَ مِنِّیْ یَسْبِیْلَ الشَّاهِدِ مِنْهُمْ وَالْغَائِبِ

خودم و خاندانم و مال و فرزندانم و هر که را با من راهی دارد حاضرشان و غائبشان را

اَللّٰهُمَّ احْفَظْنَا یَحْفَظِ الْاِیْمَانُ وَ احْفَظْ عَلَیْنَا

خدایا حفظ کن ما را به حفظ ایمان و نگهبان بر ما باش

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنَا فِی رَحْمَتِکَ وَلَا تَسْلُبْنَا فَضْلَکَ اِنَّا اِلَیْکَ رَاغِبُونَ.

خدایا ما را در کنف رحمت خویش قرار ده و فضلت را از ما سلب مغرما که ما به تو مشتاقیم.

اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَعُوْذُ بِکَ مِنْ وَعَثَاءِ السَّفَرِ وَ کَابَةِ الْمُنْقَلَبِ وَ سُوْءِ الْمَنْظَرِ فِی الْاَهْلِ وَالْمَالِ وَالْوَلَدِ فِی الدُّنْیَا وَالْاٰخِرَةِ.

خدایا به تو پناه بریم از رنج سفر و اندوهناک برگشتن و بدی دیدار در خاندان و مال و فرزند در دنیا و آخرت.

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَتَوَجَّهْ اِلَیْکَ هَذَا التَّوَجَّهَ طَلَبًا لِّمَرْضَاتِکَ وَ تَقَرُّبًا اِلَیْکَ.

خدایا من به تو رو کنم در این رو کردن به خاطر این که جویای خشنودی تو و تقرب جستن به درگاهت هستم.

[اَللّٰهُمَّ] قَبِّلْ غَنَیَّ مَا اُوْمَلَّهٗ وَ اَرْجُوْهُ فِیْکَ وَ فِیْ اَوْلِیَآئِکَ

خدایا پس مرا به آرزویم و آنچه از تو و اولیائت است برسان

یا اَرْحَمَ الرَّاحِمِیْنَ.

امید دارم ای مهربان‌ترین مهربانان.

منبع: تسنیم